

Politik Bilim

Kamuda stratejik bakış açısı (2)

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttnet.net.tr

“Eğer, sanayide bir atılım, köklü bir dönüşüm yapacaksak; sanayimizi gelişmiş ekonomiler ve Asya'nın yükselen ekonomileri karşısında gerçekten ayakta tutmaya niyetliyse, konumuzla doğrudan ilgili diğer bütün alanlardaki strateji ve politikalarımızın da bu niyetimizi destekler yönde değişmesi gerekir.” demiş ve kamunun sanayi stratejisindeki belirleyici rolünün buradan geldiğine işaret ederek, “kamunun ardındaki siyasî güç, bugün bu rolü oynayabilir mi; konuyu bu genişlikte kavrayacak stratejik bakış açısına sahip mi?” sorusunu yöneltmiştim.

Yanlış anlaşılmasın; sanayii dünyanın merkezine koymuş ve her şeyin onun etrafında döndüğünü söylüyor değilim. Dolayısıyla, önce sanayi stratejisi hazırlansın ve diğer bütün politikalar buna göre ayarlansın da demiyorum. Elbette bir ülkenin önce kendisi için belirlediği bir gelecek öngörüsü ve bu öngörüye gerçekleştirmeye yönelik bir ana stratejisi olur. Bu öngörünüzde, dersiniz ki, ‘bizim sanayide hiçbir iddiamız yok; ülke olarak geleceğimiz turizmde ve onu destekleyecek hizmet sektörlerindedir. Onun için biz, bütün ulusal kaynaklarımızı o yönde seferber edeceğiz. Sanayi, geleceğimiz açısından tâli bir meseledir. Orada inisiyatifi yabancı sermayeye bırakacağız...’ Eh, öngörünüz buysa, sanayi için uzun boylu bir strateji hazırlamanız gerekmez. Yabancı sermayenin sanayie yatırım yapmasının şartları bellidir; oturur, o şartları sağlamaya bakarsınız.

Ama dersiniz ki, ‘bizim geleceğimiz sanayideki üretimimizi ve üretim sürecinde yarattığımız katma değerdeki payımızı ciddî ölçülerde artırmamıza bağlıdır. Bunun için de ARGE ve teknolojik inovasyonda; kısacası, bilim ve teknolojiye yetkinleşmemiz şarttır. Zâten biz bu bilim ve teknolojiye yetkinleşemezsek, ne tarımsal üretimde ne de sağlık başta olmak üzere toplumsal hizmet sektörlerinde dünyayla başa çıkabiliriz. Hattâ turizmi bile beceremeyiz. Bunlar bir yana, ne ulusal savunma gücümüz kalır ne de bugünkü Türkiye... E bu kadar yaşamsal bir konuda biz inisiyatifi yabancı sermayeye bırakamayız...’ İşte o zaman, sanayi meselesini, ana stratejinizin merkezinde bir yerlere oturtmanız ve buna göre kapsamlı bir sanayi stratejisi hazırlamanız gerekir. Ben sanayi kesiminden gelen strateji ihtiyacının bu ikinci türden bir stratejiye işaret ettiğini sanıyorum.

Şimdi gelelim, yukarıdaki sorumuza. Soru üstüne soru sormak gibi olacak ama, siz, ülke için stratejik önemdeki üretim birimlerinin yabancıların denetimine geçmesinde hiçbir sakınca görmeyen; tam aksine, bunları kendi elleriyle yabancılara pazarlayan; siyasî gücünü bu yolda seferber eden günümüz siyasî iktidarının, bu ikinci tür stratejik yaklaşımı benimseyeceğini düşünebilir misiniz? Başta enerji, telekomünikasyon ve finansman politikaları olmak üzere, sanayinin varlığını sürdürebilmesi ve gelişebilmesinde birinci derecede önemi olan politikaları bütünüyle yabancılara bağımlılık temeline oturtmuş bir iktidardan ulusal motifi öne çıkan bir sanayi politikası bekleyebilir misiniz? Böyle bir politika uygulayacağım dese, buna inanır mısınız?

Bir de bu işin mutfağında yer alacak kamu görevlileri yanı var: Hiç unutmayalım; uzun vâdeli, ciddî bir stratejinin hazırlanıp uygulanmasında konuyla ilgili üst düzey kamu görevlileri etkin bir rol oynar; kritik konularda anahtar görevi görür. Peki ama, o kamu görevlilerini siyasî iktidar kendi meşrebine uygun olarak seçmişse ne olacak? Onlar, kendilerini işbaşına getiren siyasî gücün çizgisi dışına çıkabilirler mi? Kendilerinden, sürekli olarak, yabancı kurum ve kuruluşların, yabancı uzmanların dediklerini yapmaları istendiği

için, kamudaki kadroların, yurt ve dünya koşullarını kendileri çözümleyip buna göre ulusal stratejiler tasarlama, karar tasarıları üretme deneyim ve iradelerinin olması mümkün mü? Böylesi bir kadrodan siz ulusal bir yönelim ve buna uygun stratejik bakış açısı bekler misiniz?

CBT. 26 Ekim 2007